

ת"פ 28170/08/19 - מדינת ישראל נגד מאהר דוויאת

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 28170-08-19 מדינת ישראל נ' דוויאת

בפני כבוד סגן הנשיא ירון מינטקביץ
בעניין: מדינת ישראל ע"י עו"ד הילה זיגלר

המאשימה

נגד

מאהר דוויאת ע"י עו"ד אחמד יונס

הנאשם

גזר דין

רקע

בין השנים 2007-2016 ניהל הנאשם עסק בתחום ההובלה והיה חייב לנהל ספרים ולהגיש דוחות.

במהלך התקופה האמורה, סיפק הנאשם שירותי הובלה לחברת "טובול חומרי בנין 1990 בע"מ" והפיק מכך הכנסות בסכום כולל שמעל 3.1 מיליון ש"ח. על מנת להתחמק מתשלום מלוא המס בו היה חייב, ניהל הנאשם מערכת של חשבוניות כפולות: הפיק הנאשם לחברת טובול חשבונית על הסכום המלא אותו קיבל, אך לצד זאת הפיק חשבונית מקבילה כוזבת, בה ציין סכום מופחת, אותה כלל בדיווחיו לרשות המסים. לאחר מכן השמיד הנאשם את החשבוניות הכפולות.

באופן זה, דיווח הנאשם לרשות המסים כאילו הפיק מהשירותים אותם סיפק לחברת טובול בשנים 2007-2016 הכנסות בגובה 1.6 מיליון ש"ח, והעלים הכנסות בגובה 1.5 מיליון ש"ח.

בשל כך הורשע הנאשם בתשע עבירות של השמטת הכנסה מדו"ח, עשר עבירות של מרמה ותחבולה על מנת להתחמק מתשלום מס, עשר עבירות של הכנת פנקסים כוזבים ועשר עבירות של השמדת מסמכים (יוחסה לנאשם עבירה אחת לכל שנת מס, למעט עבירת השמטת הכנסה לגבי שנת 2016, אשר לא התגבשה בעת הגשת כתב האישום).

טענות הצדדים

ב"כ המאשימה הפנתה לחומרת מעשי הנאשם, המתבטאת בשיטתיות בה פעל לאורך עשר שנים, סכומי ההעלמה הגבוהים והערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מהמעשים. לאור אלה ביקשה לקבוע כי מתחם העונש ההולם הוא מאסר, לתקופה שבין 10 חודשים ועד 24 חודשים. לעניין קביעת העונש בתוך המתחם הפנתה לכך שהנאשם לא הסיר את המחדלים עד היום למרות דחיות רבות שניתנו לו, ולכך שלחובתו הרשעה קודמת. לאור אלה ביקשה להשית עליו עונש של בצידו הבינוני-גבוה של המתחם.

ב"כ הנאשם הפנה לכך שהסכומים מושא כתב האישום הם ההכנסות הכוללות אותן הפיק הנאשם, לפני הוצאות, והיקף ההעלמה הממשי נמוך בהרבה מאשר נטען. עוד הפנה לנסיבותיו האישיות של הנאשם, מאמציו להסיר את המחדל

ולשקם את חייו ומצבה הרפואי של אימו.

לאור אלה, ביקש להסתפק בהטלת מאסר מותנה, ולכל היותר מאסר בעבודות שירות.

ב"כ שני הצדדים הפנו לפסיקה לתמיכה בטיעוניהם.

הנאשם אמר כי אימו במצב רפואי קשה ועל כן אין ביכולתו להסדיר את ענייניו.

מתחם העונש ההולם

לאורך תקופה של עשר שנים פעל הנאשם באופן שיטתי והעלים מהרשויות מחצית מההכנסות אותן הפיק מחברת טובול, סכום כולל של למעלה ממיליון וחצי ש"ח. לשם כך ניהל הנאשם מערכת חשבונאית כפולה ואף השמיד את הפנקסים הכפולים.

שני ערכים מוגנים נפגעו בשל מעשי הנאשם, ערך השוויון בנטל המס וערך הפגיעה בקופה הצבורית. המעשים גרעו מן הקופה הציבורית סכום ניכר, אשר לא שולם עד היום וברור כי מדובר בחוב אבוד.

מלבד חומרת העבירות ופגיעתן בערכים מוגנים חשובים, אלו עבירות אשר הפתוי לבצען גדול וסיכויי התפיסה נמוכים. לפיכך יש מדיניות ענישה ראויה אמורה להרתיע נאשמים מבצוע עבירות דומות.

לענין הערכים המוגנים, ר' למשל 3641/06, צ'צ'קס נ' מדינת ישראל.

"בית-משפט זה חזר והדגיש לאורך השנים את החומרה שבה יש להתייחס לעבריינות כלכלית, ועבריינות מס בכלל זה, נוכח תוצאותיה ההרסניות למשק ולכלכלה ולמרקם החברתי, ונוכח פגיעתה הקשה בערך השוויון בנשיאת נטל חובות המס הנדרש לצורך מימון צרכיה של החברה ולפעילות התקינה של הרשויות הציבוריות. העבריינות הכלכלית, ועבריינות המס בכללה, איננה מסתכמת אך בגריעת כספים מקופת המדינה. היא פוגעת בתודעת האחריות המשותפת של אזרחי המדינה לנשיאה שוויונית בעול הכספי הנדרש לסיפוק צורכי החברה, ובתשתית האמון הנדרשת בין הציבור לבין השלטון האחראי לאכיפה שוויונית של גביית המס - פגיעה הנעשית לרוב באמצעי מירמה מתוחכמים, קשים לאיתור."

לעתים רבות מתיחסת החברה בסלחנות לעברייני מסים, כאילו אין במעשיהם חומרה או פסול מוסרי או ערכי - ולא היא. המנעות תשלום מסים חותרת תחת ערכים חברתיים בסיסיים של שוויון בנשיאה בנטל ומכל בחינה שקולה לשליחת יד לקופת הציבור. משכך, נקודת המוצא היא, כי יש לראות את עברייני המסים ככל עברייני אחר שולח ידו ברכוש חברו - בהבדל שסיכויי תפיסתו של עברייני המסים נמוכים יותר ורווחיו לרוב גבוהים יותר מאלו של גנב "רגיל", והוא אף אינו משלם את מחיר ההוקעה החברתית אותו משלם עברייני רכוש אחר. לפיכך, על מדיניות הענישה לתת ביטוי לקלון שבעבירות מסים ולכך שאין הבדל בין מי שמתחמק מתשלום מס אמת ובין מי ששולח יד לרכוש חברו.

ר' בהקשר זה רע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל, בפסקה יא':

"יש המתפתים לראות עבירות מס, שאין הנגזל האינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא הציבור כולו, 'חסר הפנים' כביכול - במבט מקל. לא ולא. אדרבה, בית משפט זה, עוד משכבר

הימים, ראה אותן בחומרה וקבע 'כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פיסקליות' (ע"פ 4097/90 בוירסקי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] מיסים ה(1); שציטטה המשיבה). אכן, רבים מעברייני המס הם אנשים שייראו כנורמטיביים ביסודם, אשר לא ישלחו יד לכיס הזולת - אך אינם נרתעים משליחת יד לכיס הציבורי. לכך מחיר בענישה" (ראו בנוסף: רע"פ 74/13 חלילו נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (17.4.2013); רע"פ 7790/13 חיים נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20.11.2013); רע"פ 5358/12 שוקרון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (10.7.2012)).

פסיקה עקבית קובעת, כי בעבירות מסים יש להחמיר עם העבריינים לשם הרתעה, בשל הקלות שבביצוע העבירות והקושי לאתר מבצעייהן. בפסיקה ניתן דגש על הערך החברתי העומד בבסיס החובה לשלם מסים ולשאת בנטל הכללי ועל הפגיעה החברתית והכלכלית הנגרמות כתוצאה מהן. כן נפסק לא אחת, כי לנסיבות האישיות של העברין יש משקל נמוך. ר' למשל רע"פ 7964/13, יוחנן רבינשטיין נ' מדינת ישראל (פסקה 9):

חומרתן של עבירות המס נעוצה בפגיעתן הקשה בערך השוויון, העומד ביסוד חובת תשלום המס. ההתחמקות הבלתי חוקית מתשלום מס אמת, מגדילה את עול המס המוטל על אזרחי המדינה, והיא פוגעת בקופה הציבורית. אין צריך לומר, כי באותה שעה, המתחמק ממס נהנה משירותיה של המדינה, הממומנים מכיסיהם של אזרחים שומרי חוק. חומרה זו היא שהביאה למדיניות ענישה מחמירה הנלווית לעבירות המס, ובמסגרתה יש לבכר את האינטרס הציבורי על פני שיקולים הנוגעים לנסיבותיו האישיות של המבקש ולקשייו הכלכליים. ככלל, הרשעה בעבירות מס תגרור אחריה הטלת עונש מאסר מאחורי סורג ובריה לצד הטלתו של קנס כספי, אשר נועד לפגוע בכדאיות הכלכלית של ביצוע העבירות.

ר' גם רע"פ 977/13 אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.2013) [פורסם בנבו]:

"בית משפט זה כבר קבע, לא אחת, כי עבירות המס מתאפיינות בחומרה יתרה נוכח פגיעתן הישירה- בקופה הציבורית, והעקיפה- בכיסו של כל אזרח, ולאור חתירתן תחת ערך השוויון בנשיאת נטל המס [...] לאור הלכה זו הותוותה בפסיקה מדיניות הענישה, לפיה יש לגזור את דינם של עברייני המס תוך מתן הבכורה לשיקולי ההרתעה, ולהעדיף על פני נסיבותיו האישיות של הנאשם [...]. עוד נקבע, כי בגין עבירות אלו, אין להסתפק, ככלל, בהשתת עונש מאסר, אשר ירוצה בעבודות שירות, אלא יש למצות את הדין עם העבריינים באמצעות הטלת עונש מאסר בפועל, המלווה בקנס כספי".

וכן ר' רע"פ 3446/18, רע"פ 5060/04, הגואל, רע"פ 4791/08, כהן, רע"פ 7450/09, רע"פ 2843/11, אבו עיד, עפ"ג 2444-03-11, ג'בר, רע"פ 7790/13, חיים, רע"פ 1866/14, אופיר זקן, רע"פ 5064/14, רבחי נתשה נ' מדינת ישראל, רע"פ 2259/16, חנוכייב, עפ"ג 19411-05-18, אבו עוואד ופסיקה דומה רבה.

בקביעת מתחם העונש אביא בחשבון כי העבירות נעברו לאורך עשר שנים, תוך הפגנת תחכום מסוים (הכנת פנקסי חשבוניות כפולים), את היקף ההכנסות אותן העלים הנאשם וכן את רמת הענישה הנוהגת. לא ראיתי כי ניתן לתת משקל לטענות ב"כ הנאשם בדבר גובה סכומי המס שהנאשם התחמק משלם. פסיקה עקבית קובעת כי בעבירות על פקודת מס הכנסה, הנתון הרלוונטי הוא מחזור ההכנסות שהעלים נאשם ולא סכומי המס שאמור היה לשלם אלמלא מעשה המרמה, שהרי בית המשפט אינו יכול במסגרת הליך פלילי לערוך שומת מס.

לאור אלה מתחם העונש ההולם הוא מאסר, לריצוי ממש, לתקופה שבין שמונה חודשים ועד שנתיים.

נסיבות שאינן קשורות לעבירות

הנאשם יליד 1976.

לחובת הנאשם הרשעה קודמת משנת 2015 בעבירה של מסירת ידיעה כוזבת על עבירה, בגינה נדון למאסר מותנה. למרות מספר דחיות אותן ביקש הנאשם וקיבל, עד למועד גזר הדין הוא לא הסיר את המחדלים, ונראה כי חובו לרשויות הוא חוב אבוד.

דין והכרעה

לזכות הנאשם זקפתי את הודאתו במיוחס לו.

לחובת הנאשם זקפתי את העובדה שעד כה לא הסיר את מחדליו. נתון זה הוא בעל משקל מכריע בקביעת העונש בתיקי מסים, שהרי קבלת אחריות והבעת חרטה של נאשם בעבירות אלו אמורה להתבטא בראש ובראשונה בתשלום חובותיו, וכי המועד האחרון לעשות כן הוא בטרם גזירת העונש. ר' בהקשר זה רע"פ 4507/21, הלוי נ' מדינת ישראל, שם חזר בית המשפט העליון אך לפני כשבועיים על עקרון זה.

אני ער לכך שהחוב לא שולם בשל חסרון כיס של הנאשם, אך הפסיקה קובעת, כי לא ניתן לתת משקל לענין זה. ר' למשל רע"פ 7773/16, חננאל נ' מדינת ישראל, מיום 26.10.16, שם נפסק:

אציין, בהקשר זה, כי צדק בית משפט השלום בקביעתו כי את אי-הסרת המחדל מצידו של המבקש יש לשקול כשיקול רלוונטי לחומרה, ואין לקבל את הטיעון כי אין לנתון זה כל משקל, אך בשל כך שאין ביכולתו של המבקש להסיר את מחדלו.

לאחר שנתתי דעתי למכלול הנתונים, ראיתי להעמיד את ענשו של הנאשם בצידו הנמוך של המתחם אותו קבעתי.

לפיכך גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. אחד עשר חודשי מאסר בפועל.
- ב. ששה חודשי מאסר, בו לא יישא אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא פשע תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ג. שלושה חודשי מאסר, בו לא יישא אלא אם יעבור עבירה על חוק מס ערך מוסף או פקודת מס הכנסה שהיא עוון תוך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר.
- ד. קנס בסך 40,000 ש"ח או ארבעה חודשי מאסר תמורתו. הקנס ישולם עד ליום 1.12.21.

הנאשם יתאם כניסתו למאסר עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר בטלפונים 08-9787336 או 08-9787377. ככל שלא יקבל הנאשם הנחיה אחרת, עליו להתייצב ביום 12.9.21 עד השעה 9:00 במתקן כליאה ניצן ברמלה עם תעודה מזהה והעתק גזר הדין.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בירושלים תוך 45 יום.

ניתן היום, ו' אב תשפ"א, 15 יולי 2021, במעמד הצדדים.